

kan bære dem. Hvis det ærede Medlem derimod mener, at de vil kunne vanskeliggøre det rent tekniske Arbejdes Udførelse navnlig i Forholdet mellem Ejendomsskylden og Jordvurderingen, vil jeg tillade mig at imødegaa det. Det er nemlig saaledes, at de fleste Landejendomme i Øjeblikket handles til urimelig høje Priser, det er ganske rigtigt, men en Undersøgelse af det enkelte Forhold vil vise os, at den opskruede Pris skyldes alene den bevislige Merværdi, som Høsten, Heste, Køer og Svin udgør. Det ærede Medlem mente det samme i Dag, at disse Ting repræsenterede en betydelig større Værdi end ellers. Men jeg tror, at de vil alene udgøre de 15 pCt.'s Forskel, som det ærede Medlem omtalte. Det er altsaa Løsøre og Værdier, som ikke berører hverken Jord eller Bygninger eller Jord og Bygninger. Jeg vil derfor ogsaa imødegaa Udtrykket Svindelpriser, thi det viser sig, naar man følger disse Priser ude i Landet, at de fleste Købere øjeblikkelig realiserer Heste, Køer og Svin samt indskrænker Hestebesætningen, hvor det er muligt, og sædvanligt er det muligt. Den lille Høst i Fjor og i Aar har foranlediget urimelig høje Priser paa Hø og Halm, Priser, der kun i ringe Grad er en Følge af Krigen. Der kan ved en saadan Fremgangsmaade indvindes saa store Penge, at Overprisen paa Landejendomme bliver dækket. Til sidst staaer saa den afklædte Landejendom med dens Jord og Bygninger Køberen i en Pris, som nogenlunde svarer til Prisen paa disse Ting under normale Tider. Nogen Forstyrrelse i Vurderingsarbejdet kan denne Omstændighed saaledes neppe forvolde. Noget andet er, om denne Fremgangsmaade er af den Art, at de paagældende Købere kan komme helskinede fra Affæren. Derom nærer ogsaa jeg Tvivl. Der er nemlig al Sandsynlighed for, at de høje Kornpriser, paa hvilke den Slags afplukkede Ejendomme maa bygge i nogle Aar, ophører flere Aar før de høje Priser paa Husdyrprodukterne, og saa kommer Skaden for de paagældende, og de vil hurtigt kunne rammes meget haardt. Det er derfor fuldt berettiget at advare Ungdommen — det er navnlig den, det gaar ud over, det er ikke Spekulanterne —, der skal leve af sit Arbejde, mod at købe Landejendomme til Priser, der kun tilsyneladende kan forsvares, og som ad Aare maa berede Køberne maaske uoverstigelige Vanskeligheder.

Det forekommer mig ikke stemmende med Virkeligheden at henføre Overprisen paa Landejendomme til Krigsfænomenerne.

Stigningen er, som allerede berørt, af langt ældre Dato. Hvis jeg vælger Gennemsnitsprisen for Femaaret 1895—99 og tager det midterste Tal i dette Femaar: 1897 og dernæst 1914, og sammenligner Priserne for de Ejendomme, der er solgte i disse to Aar, faar vi en Prisstigning pr. Tønde Gaard-Hartkorn med Besætning og Inventar paa 4,500 Kr., uden Besætning og Inventar paa 3,600 Kr., og for Hus-Hartkorn var Stigningen endnu større, nemlig for Huse med Besætning og Inventar 6,600 Kr. pr. Tønde Hartkorn, uden Besætning og Inventar 4,200 Kr. Denne Stigning er dog uafhængig af Krigen. Der er altsaa en saadan Fare til Stede ogsaa i Fredstid, en Fare, der gør vor arbejdende Landbostand mere og mere gældbunden og derfor gør det vanskeligere for den at dække et forøget Behov for den selv og især for dens Arbejdere. Aarsagerne til denne tilstedeværende Fare er tre. For det første, at Spekulationen fremdeles raader i Landbruget — ligesom i Byerne —, hvorved Priserne for Landbrugets Vedkommende drives op over Jordens Dyrkningsværdi. For det andet, at vi ikke har gjort tilstrækkeligt ved Hjælp af vor Lovgivning for at skaffe gunstigere Arbejdsvilkaar for vort hele aarlige Fødselsoverskud. Og for det tredje er Aarsagen den, at man intet har gjort for at forebygge, at de betydelige Værdier, man kalder samfundsskabte, gaar over i private Hænder.

Nu ønsker man ofte at give det Udseende af, at det alene er i Landbruget, at en Stigning af Ejendomspriserne finder Sted, men, som allerede nævnt, har der i de sidste 10 Aar fundet en betydelig Stigning Sted ogsaa i Byerne. Her er Stigningen imidlertid mindre iøjnefaldende, fordi der ikke her haves nogen let overskuelig Statistik over Ejendomshandelerne som Følge af, at man i Byerne savner en Enhed, der, saaledes som en Tønde Hartkorn kan det, klart kan udtrykke Bevægelsen fra det ene Aar til det andet. At Prisstigningen i Byerne forøger Huslejen utilbørligt, er givet, og da over Halvdelen af vor Befolkning nu bor i Byerne, er det rigtigt ogsaa at fæste sin Opmærksomhed ved den Skade for det arbejdende Folk, som flyder deraf. Næsten enhver, som giver sig af med økonomiske, politiske eller sociale Betragtninger, støder paa de beklagelige Følger af denne Grundværdistigning for det gældbundne, saakaldte jordbesiddende Folk, altsaa de stigende Prioriteter, men yderst sjældent tager nogle af disse Mænd til Orde for at faa Forebyggelsesmidler indført i vor Lovgivning.